

RETNINGSLINJE 044 ver16 2018

VEDLEGG B

*Håndbok for kvantifisering
av
direkte metan- og NMVOC-utslipp*

Innhold

1. Innledning	3
2. Utslippskilder	3
3. Metoder for utslippsberegninger	4
3.1 Generelt	4
3.2 Målt utslipp fra fellesvent - delkilde 1.1	5
3.3 Beregning av utslipp fra TEG-regenerering – delkilde 10.1, 10.2 og 10.3	6
3.3.1 TEG avgassingstank - delkilde 10.1.....	6
3.3.2 TEG regenererator - delkilde 10.2	6
3.3.3 Strippegass - delkilde 10.3.....	6
3.4 Beregning av utslipp fra MEG-regenerering - delkilde 20.1, 20.2, 20.3	7
3.5 Beregning av utslipp fra Amin-regenerering - delkilde 30.1, 30.2.....	7
3.6 Beregning av utslipp fra produsertvann håndtering – delkilde 40.1, 40.2, 40.3 og 40.4 ...	7
3.6.1 Avgassingstank, flotasjonstank og utslippscaisson - delkilde 40.1, 40.2, 40.4.....	7
3.6.2 HC-gass som flotasjonsgass i flotasjonstank/CFU - delkilde 40.3.....	8
3.7 Beregning av utslipp fra sentrifugalkompressor tetningsolje - delkilde 50.1, 50.2, 50.3 ...	8
3.8 Beregning av utslipp fra stempelkompressor - delkilde 60.1, 60.2	9
3.9 Beregning av utslipp fra tørre kompressortetninger – delkilde 70.1, 70.2 og 70.3.....	9
3.9.1 Primær tetningsgass - delkilde 70.1	9
3.9.2 Sekundær tetningsgass - delkilde 70.2.....	10
3.9.3 Lekkasje av primær tetningsgass til sekundær vent - delkilde 70.3.....	10
3.10 Beregning av utslipp fra fakkalgass som ikke brennes – delkilde 80.1, 80.2 og 80.3	11
3.10.1 Sluknet fakkel og tenning av fakkel - delkilde 80.1	11
3.10.2 Ikke brennbar fakkalgass - delkilde 80.2	12
3.10.3 Inertgass-spylt åpen fakkel - delkilde 80.3	12
3.11 Beregning av utslipp fra lekkasjer i prosessen – delkilde 90.1 og 90.2	12
3.11.1 Større gasslekkasjer - delkilde 90.1	12
3.11.2 Små gasslekkasjer/diffuse utslipp - delkilde 90.2.....	13
3.12 Beregning av utslipp fra spyle og teppegass - delkilde 100.1.....	15
3.13 Beregning av utslipp fra gassanalyser og prøvestasjoner - delkilde 110.1	15
3.14 Beregning av utslipp fra boring - delkilde 120.1.....	16
3.15 Beregning av utslipp fra lagertanker for råolje på FPSO'er – delkilde 130.1 og 130.2	16
3.15.1 Gassfriing ifm. tankinspeksjon - delkilde 130.1.....	16
3.15.2 Unormal driftssituasjon - delkilde 130.2	17
3.16 Beregning av utslipp fra gassfriing av prosesssystemer - delkilde 140.1	17
3.17 Generelt påslag - delkilde 900.1 og 910.1	18
4. Fordeling av utslippsgass i metan og NMVOC	18
5. Endringer i løpet av rapporteringsperioden	18
6. Referanser.....	18

1. INNLEDNING

Det er nye krav til innrapportering av direkteutslipp av metan og NMVOC fra og med utslippåret 2017.

Denne håndboken er en oppsummering av foreslåtte modeller for beregning av direkte metan og NMVOC-utslipp fra innretninger på norsk sokkel.

Håndboken er ment som en hjelp til operatørselskapene i deres arbeid med å tilrettelegge for innrapportering av utslippene.

Dette vedlegget gir en beskrivelse av hvilken beregningsmetodikk som skal/kan/bør benyttes for de enkelte kildene til direkteutslipp av metan og NMVOC som det skal rapporteres utslipp for i forbindelse med årsrapporten til miljødirektoratet.

2. UTSLIPPSKILDER

I henhold til det nye rapporteringsformatet er det definert 32 utslippskilder som potensielt kan forekomme på en innretning. I tillegg er det en del småkilder som legges til som et prosentpåslag. Av praktiske årsaker er kildene organisert i **Hovedkilder** og **Delkilder**.

Tabell 1 - Oversikt over utslippskilder

Source ID	Hovedkilder	Delkilder
1.1	Målt utslipp	Målt fellesvent
10.1	Trietylenglykol (TEG) regenerering	TEG avgassingstank
10.2	Trietylenglykol (TEG) regenerering	TEG regenerator
10.3	Trietylenglykol (TEG) regenerering	Strippegass
20.1	Monoetylenglykol (MEG) regenerering	MEG avgassingstank
20.2	Monoetylenglykol (MEG) regenerering	MEG regenerator
20.3	Monoetylenglykol (MEG) regenerering	Strippegass
30.1	Amin regenerering	Amin avgassingstank
30.2	Amin regenerering	Amin regenerator
40.1	Produsertvann- håndtering	Produsertvann avgassingstank
40.2	Produsertvann- håndtering	Flotasjonstank / CFU
40.3	Produsertvann- håndtering	Flotasjongass
40.4	Produsertvann- håndtering	Utslippscaisson
50.1	Sentrifugalkompressor tetningsolje	Avgassingspotter
50.2	Sentrifugalkompressor tetningsolje	Tetningsolje oppholdstank
50.3	Sentrifugalkompressor tetningsolje	Tetningsolje lagertank
60.1	Stempelkompressor	Separatorammer
60.2	Stempelkompressor	Veivakselhus
70.1	Tørre kompressortetninger	Primær tetningsgass
70.2	Tørre kompressortetninger	Sekundær tetningsgass
70.3	Tørre kompressortetninger	Lekkasje av primær tetningsgass til sekundær vent
80.1	Fakkellgass som ikke brennes	Sluknet fakkell og tenning av fakkell

80.2	Fakkelgass som ikke brennes	Ikke brennbar fakkelgass
80.3	Fakkelgass som ikke brennes	Inertgasspylt åpen fakkel
90.1	Lekkasjer i prosessen	Større gasslekkasjer
90.2	Lekkasjer i prosessen	Små gasslekkasjer
100.1	Spyle- og teppegass	Spyle- og teppegass
110.1	Gassanalytatorer og prøvestasjoner	Gassanalytatorer og prøvestasjoner
120.1	Boring	Boring
130.1	Lagertanker for råolje på FPSO'er	Gassfriing ifm. Tankinspeksjon
130.2	Lagertanker for råolje på FPSO'er	Unormal driftssituasjon
140.1	Gassfriing av prosesssystemer	Gassfriing av prosesssystemer
900.1	Generelt påslag	FPSO
910.1	Generelt påslag	Faste innretninger

3. METODER FOR UTSLIPPSBEREGNINGER

3.1 Generelt

Utslippene beregnes for de enkelte kilder og delkilder. Anbefalte beregningsmetoder varierer fra delkilde til delkilde. For de fleste kilder kan avgassen føres til utslipp, til fakling eller til gjenvinning. Kun avgassen som føres til utslipp skal rapporteres. I EEH skal det angis hvilken metode som er benyttet for å beregne utslipp for hver enkelt kilde. De predefinerte beregningsmetodene som er mulig å velge i EEH er gitt i tabell 2.

Tabell 2 – Pre-definerte beregningsmetoder i EEH.

Beregningsmetoder
Direkte Målinger
Indirekte målinger
Massebalanse
Ikke på installasjonen
GRI-GLYCalc (bare for 10 og 20 seriene)
MultiProScale (bare for 10 og 20 seriene)
Utslippsfaktor
1% generelt påslag (bare for 910.1)
3% generelt påslag (bare for 900.1)
Data fra leverandør
Henrys lov (bare for 40 serien)*
Rutes til fakkel
Gjenvinning
Inkludert i målt fellesvent
Annen ISM
Strømningsrate av strippegass
Beregnet fra oppstrøms trykk og vannmengde
Registrering av tid med utent fakkel
OGI leak/no leak

Beregning av strømningsrate
Årlig gassfriet lagertankvolum
Volum av gassfritt prosessanlegg

*Ikke relevant metode

3.2 Målt utslipp fra fellesvent - delkilde 1.1

Generell kvantifiseringsmetode.

For innretninger som har strømningsmåler på fellesvent kan disse målingene benyttes som grunnlag for rapportering i stedet for kvantifisering av de enkelte bidragsytende kilder/delkilder og forutsatt at dette gir like riktige eller bedre utslippsdata (bør være dokumenterbart). Dersom utslippsgassen gjennom fellesventen inneholder større andeler inertgasser, bør andelen av disse kunne beregnes/måles og trekkes fra.

I de tilfeller bidraget fra noen av de bidragsytende kildene lar seg kvantifisere bra med de metoder som er gitt i disse retningslinjene, bør disse kunne trekkes fra utslippene fra fellesventen og rapporteres under vedkommende utslippskilde(r). Utslippene kan beregnes i en tottrinnoperasjon:

Trinn 1. Beregning av avgassmengde.

$$V_{NG} = V_{M\grave{A}LT} - (V_{N_2} + V_{H_2O} + V_{CO_2}) - (V_{HC_KILDE1} + V_{HC_KILDE2} + \dots + V_{HC_KILDE N})$$

Tabell 3 - Forklaring på komponentene i likning for beregning av utslippmengde ved måling fra fellesvent.

Komponent	Enhet	Forklaring
V_{NG}	Sm ³	Volum naturgass som grunnlag for beregning av metan- og NMVOC-utslipp
$V_{M\grave{A}LT}$	Sm ³	Akkumulerte målte utslipp i rapporteringsperioden
V_{N_2}	Sm ³	Kvantifisert volum N ₂ i avgassen
V_{H_2O}	Sm ³	Kvantifisert volum H ₂ O (vanndamp) i avgassen
V_{CO_2}	Sm ³	Kvantifisert volum CO ₂ i avgassen
V_{HC_KILDE1}	Sm ³	Volum avgass fra kilde kvantifisert ved kildekvantifisering
V_{HC_KILDE2}	Sm ³	Volum avgass fra kilde kvantifisert ved kildekvantifisering
$V_{HC_KILDE N}$	Sm ³	Volum avgass fra kilde kvantifisert ved kildekvantifisering

Dersom det er vanskelig å kvantifisere inertgassmengdene i avgassen (eksempelvis N₂, H₂O og CO₂), er konservative (lave) anslag bedre enn ingen fratrekk. Det bør kunne argumenteres for anslaget. Ved små inertgassmengder kan fratrekket ses bort fra.

Trinn 2. Beregning av metan- og NMVOC-utslipp.

$$U_{CH_4} = V_{NG} * Mol\%_{CH_4} * \rho_{CH_4} * 10^{-5}$$

$$U_{NMVOC} = V_{NG} * Mol\%_{NMVOC} * \rho_{NMVOC} * 10^{-5}$$

Tabell 4 - Forklaring på komponentene i likningen for beregning av utslipp fra fellesvent.

Komponent	Enhet	Forklaring
U_{CH_4}	tonn	Utslipp av metan i rapporteringsperioden
U_{NMVOC}	tonn	Utslipp av NMVOC i rapporteringsperioden
V_{NG}	Sm ³	Volum naturgass som grunnlag for beregning av metan- og NMVOC-utslipp. Se trinn 1.
$Mol\%_{CH_4}$	%	Mol% eller volum% metan i tetningsgassen
$Mol\%_{NMVOC}$	%	Mol% eller volum% NMVOC i tetningsgassen
ρ_{CH_4}	kg/Sm ³	Tetthet av CH ₄ . Denne er ca. 0,68 kg/Sm ³
ρ_{NMVOC}	Kg/Sm ³	Tetthet av NMVOC. Kan settes lik 2,0 kg/Sm ³

3.3 Beregning av utslipp fra TEG-regenerering – delkilde 10.1, 10.2 og 10.3

Tre delkilder fra TEG regenerering gir avgasser som kan føres til utslipp:

- Avgass fra TEG avgassingstank
- Avgass fra TEG regenerator
- HC strippegass (brukt gass blandes med avgass fra TEG regenerator før evt. utslipp)

3.3.1 TEG avgassingstank - delkilde 10.1

Generell kvantifiseringsmetode.

Ved eventuelt utslipp fra delkilden beregnes utslippsmengden som for TEG regenerering (se kap. 3.3.2).

3.3.2 TEG regenerator - delkilde 10.2

Generell kvantifiseringsmetode.

Det kan velges mellom to alternativer for kvantifisering av avgass (avkøkt gass) fra TEG- regenerator:

Alternativ 1:

Bruk av programsystemet GRI-GLYCalc (amerikanskutviklet windowsbasert beregningsprogram, spesialutviklet for å kunne beregne mengde og sammensetning av avgassene fra de forskjellige avgasskildene i glykolsystemer, akseptert og brukes av USEPA).

Nødvendige innretningsspesifikke inngangsparametere er:

- Volumstrøm av naturgass gjennom absorpsjonskolonne
- Gass-sammensetning av naturgassen
- Trykk og temperatur i absorpsjonskolonne
- Trykk og temperatur i avgassingstank
- Trykk og temperatur i regenerator (koker)
- Sirkulasjonsrate for TEG

Programsystemet beregner utslipp av metan og de enkelte hydrokarbonkomponenter i NMVOC (disse adderes for å komme fram til totale utslipp av NMVOC).

Alternativ 2:

Da GRI-GLYCalc er et kommersielt program, kan også alternativ metode benyttes. Innhold av metan og NMVOC (C₂₊) i TEG-løsning, målt som masse pr. volumenhet TEG-løsning, bestemmes ved prøvetaking og analyse av TEG nedstrøms av avgassingstank.

Utslipp av metan: $U_{CH_4} = V_{TEG} * k_{CH_4} * t$

Utslipp av NMVOC: $U_{NMVOC} = V_{TEG} * k_{NMVOC} * t$

Tabell 5 - Forklaring på komponentene i likningen for beregning av utslipp fra TEG-regenerator.

Komponent	Enhet	Forklaring
U_{CH_4}	tonn	Utslipp av metan fra TEG-regenerator i rapporteringsperioden
U_{NMVOC}	tonn	Utslipp av NMVOC fra TEG-regenerator i rapporteringsperioden
k_{CH_4}	tonn CH ₄ /m ³ TEG	Konsentrasjon av CH ₄ i TEG-løsningen
k_{NMVOC}	tonn NMVOC/m ³ TEG	Konsentrasjon av NMVOC i TEG-løsningen
V_{TEG}	m ³ /time	Sirkulasjonsrate av TEG-løsningen
t	timer	Antall driftstimer i rapporteringsperioden

3.3.3 Strippegass - delkilde 10.3

Generell kvantifiseringsmetode.

Noen anlegg bruker HC strippegass for å påskynde utdrivingen av vann fra TEG-løsningen. Måling eller annen pålitelig kvantifisering av strippegassmengden inn på regenerator vil være nødvendig for å kunne kvantifisere utslippet. Avgassens sammensetning er lik sammensetningen av strippegass inn på anlegget.

Utslippene kan i forenklet form beregnes som følger:

$$U_{CH_4} = V_{NG} * Mol\%_{CH_4} * \rho_{CH_4} * t * 10^{-5}$$

$$U_{NMVOC} = V_{NG} * Mol\%_{NMVOC} * \rho_{NMVOC} * t * 10^{-5}$$

Tabell 6 - Forklaring på komponentene i likningen for beregning av utslipp fra TEG-regenerator.

Komponent	Enhet	Forklaring
U_{CH_4}	tonn	Utslipp av metan fra TEG-regenerator i rapporteringsperioden
U_{NMVOC}	tonn	Utslipp av NMVOC fra TEG-regenerator i rapporteringsperioden
V_{NG}	Sm ³ /time	Strømningsrate av naturgass inn på regenerator
$Mol\%_{CH_4}$	%	Mol% eller volum% metan i tetningsgassen
$Mol\%_{NMVOC}$	%	Mol% eller volum% NMVOC i tetningsgassen
ρ_{CH_4}	kg/Sm ³	Tetthet av metan (= 0,68 kg/Sm ³)
ρ_{NMVOC}	kg/Sm ³	Tetthet av NMVOC (kan settes lik 2,0 kg/Sm ³ dersom sammensetningen av NMVOC er ukjent, ellers kan den beregnes ut fra labanalyser av brenngassen)
t	timer	Antall driftstimer i rapporteringsperioden

3.4 Beregning av utslipp fra MEG-regenerering - delkilde 20.1, 20.2, 20.3

Generell kvantifiseringsmetode.

Bruk av spesialutviklede beregningsverktøy for å kvantifisere utslippene. Alternativer:

- **GRI-GLYCalc:** beregningsprogram som er beskrevet nærmere under kapitlet for TEG regenerering
- **MultiProScale:** prosess-simuleringsprogram spesielt utviklet for å simulere kjemi, termodynamikk og likevekt i olje-gass-vann og MEG-systemer

Utslippene av metan og NMVOC fra eventuell strippegass beregnes på samme måte som for strippegass ved TEG regenerering (se kapittel 3.3.3).

3.5 Beregning av utslipp fra Amin-regenerering - delkilde 30.1, 30.2

Innretningsspesifikk kvantifiseringsmetode

Etablert av innretningens operatørselskap. Treffsikkerheten av metoden bør kunne dokumenteres.

3.6 Beregning av utslipp fra produsertvann håndtering – delkilde 40.1, 40.2, 40.3 og 40.4

Utslipp vil normalt kunne skje dersom avgass fra følgende kilder føres til utslipp:

- Produsertvann avgassingstank
- Flotasjonstank/CFU¹ (for innretninger som har slikt anlegg)
- Tilført flotasjonsgass (dersom HC-gass benyttes)
- Utslippscaisson

3.6.1 Avgassingstank, flotasjonstank og utslippscaisson - delkilde 40.1, 40.2, 40.4

¹ CFU = Compact Flotation Unit

Generell kvantifiseringsmetode.

Avgassmengden er et resultat av trykkavlastning av produsertvannet og kan beregnes ved hjelp av følgende generelle kvantifiseringsmetode:

$$\text{Utslipp av metan: } U_{CH_4} = f_{CH_4} * V_{pw} * \Delta p * 10^{-6}$$

$$\text{Utslipp av NMVOC: } U_{NMVOC} = f_{NMVOC} * V_{pw} * \Delta p * 10^{-6}$$

Tabell 7 - Forklaring på komponentene i likningen for beregning av direkte utslipp fra produsert vann.

Komponent	Enhet	Forklaring
U_{CH_4}	tonn	Utslipp av metan fra produsertvann i rapporteringsperioden
U_{NMVOC}	tonn	Utslipp av NMVOC fra produsertvann i rapporteringsperioden
f_{CH_4}	14 g/m ³ /bar	Utslippsfaktor for CH ₄ . Gram metan pr. m ³ produsertvann gjennom avgasspunkt og pr. bar trykkfall fra nærmeste oppstrøms avgassingspunkt.
f_{NMVOC}	3,5 g/m ³ /bar	Utslippsfaktor for NMVOC. Gram NMVOC pr. m ³ produsertvann gjennom avgasspunkt og pr. bar trykkfall fra nærmeste oppstrøms avgassingspunkt.
V_{pw}	m ³	Akkumulert mengde produsertvann gjennom avgasspunkt i rapporteringsperioden
Δp	bar	Driftstrykkdifferanse mellom avgassingspunkt og nærmeste oppstrøms avgassingspunkt
t	timer	Antall driftstimer i rapporteringsperioden

*Dersom produsertvannets trykk og temperatur tilsier bruk av andre faktorer iht [Ref. 1] så står operatør fritt til å velge dette dersom relevant dokumentasjon foreligger.

Dersom produsertvannanlegget har mer enn et avgassingspunkt, f.eks. både fra CFU og fra utslippsscaisson, beregnes avgassmengden fra hvert av avgassingspunktene og adderes.

Produsertvannmengden V_{pw} er mengde produsertvann som passerer avgassingspunktet. For utslipp fra utslippsscaisson vil dette være mengde produsertvann til sjø. Utslipp fra avgassingstank og flotasjonsenhet kan også inkludere produsertvann som reinjiseres.

3.6.2 HC-gass som flotasjonsgass i flotasjonstank/CFU - delkilde 40.3

Generell kvantifiseringsmetode.

Utslipp av flotasjonsgass bestemmes ved at mengde flotasjonsgass inn på anlegget måles eller kvantifiseres på annen pålitelig måte. Operatør bør kunne dokumentere hvordan flotasjonsgassmengden er etablert.

$$\text{Utslipp av metan: } U_{CH_4} = V_{NG} * Mol\%_{CH_4} * \rho_{CH_4} * t * 10^{-5}$$

$$\text{Utslipp av NMVOC: } U_{NMVOC} = V_{NG} * Mol\%_{NMVOC} * \rho_{NMVOC} * t * 10^{-5}$$

Tabell 8 - Forklaring på komponentene i likningen for beregning av utslipp fra flotasjonstank/CFU.

Komponent	Enhet	Forklaring
U_{CH_4}	tonn	Utslipp av metan fra flotasjonstank/CFU i rapporteringsperioden
U_{NMVOC}	tonn	Utslipp av NMVOC fra flotasjonstank/CFU i rapporteringsperioden
V_{NG}	Sm ³ /time	Strømningsrate av naturgass (flotasjonsgass) inn på flotasjonstank/CFU
$Mol\%_{CH_4}$	%	Mol% eller volum% metan i tetningsgassen
$Mol\%_{NMVOC}$	%	Mol% eller volum% NMVOC i tetningsgassen
ρ_{CH_4}	kg/Sm ³	Tetthet av metan (= 0,68 kg/Sm ³)
ρ_{NMVOC}	kg/Sm ³	Tetthet av NMVOC (kan settes lik 2,0 kg/Sm ³ dersom sammensetningen av NMVOC er ukjent, ellers kan den beregnes ut fra labanalyser av brenngassen)
t	timer	Antall driftstimer i rapporteringsperioden

3.7 Beregning av utslipp fra sentrifugalkompressor tetningsolje - delkilde 50.1, 50.2, 50.3

Innretningsespesifikk metode

Tetningsolje som benyttes i sentrifugalkompressorer tar opp gass fra kompressoren. Gassen frigjøres som avgass fra opptil tre delkilder:

- Avgassingspotter (delkilde 50.1) (også kalt surpotter). Det er normalt en til to potter pr. kompresjonstrinn

- Oppholdstank for tetningsolje (delkilde 50.2). Denne kan være felles for alle kompressorer.
- Tetningsolje lagertank (delkilde 50.3). Felles for alle kompressorer.

På enkelte innretninger er oppholdstank og lagertank slått sammen i en tank.

Utslippene bestemmes ihht innretningsspesifikke metode(r)_etablert av operatørselskap. Metodens relevans og treffsikkerhet bør kunne dokumenteres.

3.8 Beregning av utslipp fra stempelkompressor - delkilde 60.1, 60.2

Innretningsspesifikke metode

Antall innretninger med stempelkompressorer er lavt og disse benytter forskjellige tetningssystemer.

Utslippene bestemmes ihht innretningsspesifikke metoder etablert av operatørselskap. Metodens relevans og treffsikkerhet bør kunne dokumenteres.

3.9 Beregning av utslipp fra tørre kompressortetninger – delkilde 70.1, 70.2 og 70.3

Innretningsspesifikke metoder

Sentrifugalkompressorer med tørre tetninger medfører utslipp dersom HC-holdig tetningsgass ikke gjenvinnes eller fakles. Tre (3) potensielle delkilder kan gi utslipp.

1. Brukt primær tetningsgass.
2. Brukt sekundær tetningsgass (dersom det benyttes HC-gass).
3. Lekkasje av primær tetningsgass til sekundær vent.

Utslippene beregnes for hver enkelt kompressortrinn (to tetninger pr. kompresjonstrinn) og adderes.

3.9.1 Primær tetningsgass - delkilde 70.1

Generell kvantifiseringsmetode.

Avhengig av tilgjengelig informasjon anbefales tre generelle kvantifiseringsmetoder:

Primær metode:

Måling av mengde tetningsgass (barrieregass) ut av «Primary Vent». Enkelte kompressorer er forsynt med strømningsmåler på gassen ut fra primary vent. Utslippene fra hver av de to tetningene pr. kompressor beregnes ved bruk av følgende formel:

$$\text{Utslipp av metan: } U_{CH_4} = V_{PTut} * Mol\%_{CH_4} * \rho_{CH_4} * t * 10^{-5}$$

$$\text{Utslipp av NMVOC: } U_{NMVOC} = V_{PTut} * Mol\%_{NMVOC} * \rho_{NMVOC} * t * 10^{-5}$$

Tabell 9 - Forklaring på komponentene i likningen for beregning av utslipp av primær tetningsgass.

Komponent	Enhet	Forklaring
U_{CH_4}	tonn	Utslipp av metan fra primær tetningsgass pr. tetning pr. kompressor i rapporteringsperioden
U_{NMVOC}	tonn	Utslipp av NMVOC fra primær tetningsgass pr. tetning pr. kompressor i rapporteringsperioden
V_{PTut}	Sm ³ /time	Strømningsrate av primær tetningsgass ut av primærvent (primary vent).
$Mol\%_{CH_4}$	%	Mol% eller volum% metan i tetningsgassen
$Mol\%_{NMVOC}$	%	Mol% eller volum% NMVOC i tetningsgassen
ρ_{CH_4}	kg/Sm ³	Tetthet av metan (= 0,68 kg/Sm ³)
ρ_{NMVOC}	kg/Sm ³	Tetthet av NMVOC (kan settes lik 2,0 kg/Sm ³ dersom sammensetningen av NMVOC er ukjent, ellers kan den beregnes ut fra labanalyser av eksportgassen/brenngassen)
t	timer	Antall driftstimer i rapporteringsperioden

Samlede utslipp av primær tetningsgass blir da:

$$\text{Metan: } (U^1_{CH_4} + U^2_{CH_4})_{kompressor1} + (U^1_{CH_4} + U^2_{CH_4})_{kompressor2} + \dots + (U^1_{CH_4} + U^2_{CH_4})_{kompressor n}$$

$$\text{NMVOC: } (U^1_{NMVOC} + U^2_{NMVOC})_{kompressor1} + (U^1_{NMVOC} + U^2_{NMVOC})_{kompressor2} + \dots + (U^1_{NMVOC} + U^2_{NMVOC})_{kompressor n}$$

Der:

U^1 = utslipp fra tetning 1 på kompressoren

U^2 = utslipp fra tetning 2 på kompressoren

Sekundær metode:

For kompressorer der strømningsraten av primær tetningsgass ut av primærvent ikke måles. På alle kompressorer med tørre tetninger måles mengde tetningsgass inn til primær tetning. Som default regnes at 10% av tetningsgass inn på tetning slippes ut som avgass. Formelverket blir da:

Utslipp av metan: $U_{CH_4} = k * V_{PTinn} * Mol\%_{CH_4} * \rho_{CH_4} * t * 10^{-7}$

Utslipp av NMVOC: $U_{NMVOC} = k * V_{PTinn} * Mol\%_{NMVOC} * \rho_{NMVOC} * t * 10^{-7}$

Tabell 10 - Forklaring på komponentene i likningen for beregning av utslipp av primær tetningsgass.

Komponent	Enhet	Forklaring
k	%	Prosent av primær tetningsgass som går ut gjennom primærvent. 10% anbefales ofte av leverandør.
V_{PTinn}	Sm ³ /time	Strømningsrate av primær tetningsgass inn på tetning
$Mol\%_{CH_4}$	%	Mol% eller volum% metan i tetningsgassen
$Mol\%_{NMVOC}$	%	Mol% eller volum% NMVOC i tetningsgassen
ρ_{CH_4}	kg/Sm ³	Tetthet av metan (= 0,68 kg/Sm ³)
ρ_{NMVOC}	kg/Sm ³	Tetthet av NMVOC (kan settes lik 2,0 kg/Sm ³ dersom sammensetningen av NMVOC er ukjent, ellers kan den beregnes ut fra labanalyser av eksportgassen/brenngassen)
t	timer	Antall driftstimer i rapporteringsperioden

De samlede utslipp fra kompressorene summeres opp som for primær metode.

Tertiær metode:

Dersom måledata inn på tetning ikke foreligger, innhentes data fra tetningsleverandør.

3.9.2 Sekundær tetningsgass - delkilde 70.2

Denne delkilden er kun aktuell i de tilfeller brenngass eller annen HC-gass benyttes som tetningsgass.

Generell kvantifiseringsmetode.

Tetningsgass inn på tetningen måles (eller kvantifiseres på annen tilfredsstillende måte). Mengde gass inn er lik mengde gass ut gjennom "sekundær vent". Utslippene pr tetning beregnes som følger:

Utslipp av metan: $U_{CH_4} = V_{STinn} * Mol\%_{CH_4} * \rho_{CH_4} * t * 10^{-5}$

Utslipp av NMVOC: $U_{NMVOC} = V_{STinn} * Mol\%_{NMVOC} * \rho_{NMVOC} * t * 10^{-5}$

Tabell 11 - Forklaring på komponentene i likningen for beregning av utslipp av sekundær tetningsgass.

Komponent	Enhet	Forklaring
U_{CH_4}	tonn	Utslipp av metan fra sekundær tetningsgass pr. tetning pr. kompressor i rapporteringsperioden
U_{NMVOC}	tonn	Utslipp av NMVOC fra sekundær tetningsgass pr. tetning pr. kompressor i rapporteringsperioden
V_{STinn}	Sm ³ /time	Strømningsrate av sekundær tetningsgass inn til sekundær tetning.
$Mol\%_{CH_4}$	%	Mol% eller volum% metan i tetningsgassen
$Mol\%_{NMVOC}$	%	Mol% eller volum% NMVOC i tetningsgassen
ρ_{CH_4}	kg/Sm ³	Tetthet av metan (= 0,68 kg/Sm ³)
ρ_{NMVOC}	kg/Sm ³	Tetthet av NMVOC (kan settes lik 2,0 kg/Sm ³ dersom sammensetningen av NMVOC er ukjent, ellers kan den beregnes ut fra labanalyser av eksportgassen/brenngassen)
t	timer	Antall driftstimer i rapporteringsperioden

Samlede utslipp fra kompressorenes sekundære tetningsgass summeres opp som for primær tetningsgass.

3.9.3 Lekkasje av primær tetningsgass til sekundær vent - delkilde 70.3

Dette er kun aktuelt å kvantifisere dersom

- gassen fra primær vent gjenvinnes eller går til fakkell
- dersom tetningen ikke har en mekanisk konstruksjon som hindrer slik lekkasje (f.eks. intern labyrint).

Generell kvantifiseringsmetode.

Utslippene regnes som 10% lekkasje inn til «Secondary Vent» av avgass fra primær tetningsgass («Primary Vent»). Dette tilsvarer 1% av mengde primær tetningsgass inn på primær tetning. Utslippene pr. aktuelt kompressortrinn som følger (dersom utgangspunktet er målt mengde primær tetningsgass ut av primærvent):

$$\text{Utslipp av metan: } U_{CH_4} = 0,1 * V_{PTut} * Mol\%_{CH_4} * \rho_{CH_4} * t * 10^{-5}$$

$$\text{Utslipp av NMVOC: } U_{NMVOC} = 0,1 * V_{PTut} * Mol\%_{NMVOC} * \rho_{NMVOC} * t * 10^{-5}$$

Tabell 12 - Forklaring på komponentene i likningen for beregning av utslipp av primær tetningsgass.

Komponent	Enhet	Forklaring
V_{PTut}	Sm ³ /time	Strømningsrate av primær tetningsgass ut fra hver primærvent
$Mol\%_{CH_4}$	%	Mol% eller volum% metan i tetningsgassen
$Mol\%_{NMVOC}$	%	Mol% eller volum% NMVOC i tetningsgassen
ρ_{CH_4}	kg/Sm ³	Tetthet av metan (= 0,68 kg/Sm ³)
ρ_{NMVOC}	kg/Sm ³	Tetthet av NMVOC (kan settes lik 2,0 kg/Sm ³ dersom sammensetningen av NMVOC er ukjent, ellers kan den beregnes ut fra labanalyser av eksportgassen/brenngassen)
t	timer	Antall driftstimer i rapporteringsperioden

Dersom kompressoren ikke er forsynt med måler som registrerer mengde primær tetningsgass ut av primærvent erstattes V_{PTut} med V_{PTinn} og faktoren 0,1 erstattes med 0,01.

Totale utslipp fra delkilden fremkommer ved å summere utslippene fra hver av tetningene på samtlige aktuelle kompressorer, tilsvarende som for utslipp av primær tetningsgass.

3.10 Beregning av utslipp fra fakkellgass som ikke brennes – delkilde 80.1, 80.2 og 80.3

Direkte utslipp av utent fakkellgass kan forekomme i følgende situasjoner:

- Dersom fakkellen slukner og i perioden mellom påslipp av fakkellgass (åpner for utslipp av fakkellgassen) og tenning av denne. Det siste er spesielt aktuelt for innretninger som har lukket fakkell.
- Ikke brennbar fakkellgass (dvs. fakkellgassen har for lavt innhold av hydrokarboner til å kunne brenne)
- Inertgass-spylt åpen fakkell (kald fakkell).

3.10.1 Sluknet fakkell og tenning av fakkell - delkilde 80.1

Generell kvantifiseringsmetode.

Utslippene kvantifiseres ved at det innføres en logg der tidspunkt fra fakkell slukner eller fakkellingsventil åpner til fakkell tennes. Utslippene kan i forenklet form beregnes som følger:

$$\text{Utslipp av metan: } U_{CH_4} = V_{FG} * Mol\%_{CH_4} * \rho_{CH_4} * 10^{-5}$$

$$\text{Utslipp av NMVOC: } U_{NMVOC} = V_{FG} * Mol\%_{NMVOC} * \rho_{NMVOC} * 10^{-5}$$

Tabell 13 - Forklaring på komponentene i likningen for beregning av utslipp fra sluknet fakkell/forsinket fakkelltenning.

Komponent	Enhet	Forklaring
U_{CH_4}	tonn	Utslipp av metan fra sluknet fakkell / forsinket fakkelltenning i rapporteringsperioden
U_{NMVOC}	tonn	Utslipp av NMVOC fra sluknet fakkell / forsinket fakkelltenning i rapporteringsperioden
V_{FG}	Sm ³	Volum direkte utslippet utent fakkellgass i rapporteringsperioden
$Mol\%_{CH_4}$	%	Mol% eller volum% metan i tetningsgassen
$Mol\%_{NMVOC}$	%	Mol% eller volum% NMVOC i tetningsgassen

Komponent	Enhet	Forklaring
ρ_{CH_4}	kg/Sm ³	Tetthet av metan (= 0,68 kg/Sm ³)
ρ_{NMVOC}	kg/Sm ³	Tetthet av NMVOC (kan settes lik 2,0 kg/Sm ³ dersom sammensetningen av NMVOC er ukjent, ellers kan den beregnes ut fra antatt/beregnet sammensetning av fakkeltgassen)

3.10.2 Ikke brennbar fakkeltgass - delkilde 80.2

Innretningsspesifikk kvantifiseringsmetode.

Dette gjelder et fåtall fakler på sokkelen som kjennetegnes ved at de inneholder for lavt innhold av HC-gasser til å kunne brenne. Fakkelen fungerer derfor som kald vent som er utstyrt med fakkeltgassmåler. Siden fakkeltgassmåleren måler all gass, ikke bare HC-gass, består utfordringen i å estimere fraksjonen av HC-gasser.

Dersom fakkeltgassen aldri tennes, kvantifiseres utslippene i henhold til totalt registrert fakkeltgassmengde multiplisert med fraksjon for HC-gasser.

Dersom fakkelen tennes i perioder, f.eks. ved at den står nær en nabofakkel som tennes under spesielle betingelser, kompenseres det for dette vha. fakkeltlogg.

Operatør etablerer en innretningsspesifikk kvantifiseringsmetode for aktuell innretning på dette grunnlag.

3.10.3 Inertgass-spylt åpen fakkel - delkilde 80.3

Generell kvantifiseringsmetode.

Dette gjelder et meget begrenset antall fakler på norsk sokkel. Dette er inertgass-spylte fakler som ikke har utslipp under normal drift. Faklene er utstyrt med fakkeltgassmålere og er bare i drift i korte perioder under spesielle situasjoner:

- Ved trykkavlastning av mindre utstyrsenheter eller rørseksjoner ifm. vedlikehold eller nødavblåsning. Dersom utslippet skjer uten at fakkel tennes, rapporteres alt som utslipp av metan og NMVOC. Dersom fakkelen tennes rapporteres ikke utslipp av metan og NMVOC, med unntak av utslipp i tenningsperioden, registrert av fakkeltlogg.
- Ved trykkavlastning av store volumer f.eks. rørsystemer (svært sjelden), tennes normalt fakkelen. Utslippene av metan og NMVOC regnes bare for den korte perioden fakkelen er utent ifm. oppstart av fakkeltgass .

Utslippene beregnes basert på fakkeltgassmålinger. Fakkeltgassmengden oppgis i Sm³. Fordelingen mellom metan og NMVOC er gitt av sammensetningen til fakkeltgassen, f.eks. bestemt ved CMR-metoden.

3.11 Beregning av utslipp fra lekkasjer i prosessen – delkilde 90.1 og 90.2

Disse utslippene er delt i to grupper som kvantifiseres etter forskjellige generelle metoder:

- Større gasslekkasjer
- Små gasslekkasjer/diffuse utslipp

3.11.1 Større gasslekkasjer - delkilde 90.1

Generell kvantifiseringsmetode.

Større utslippsl lekkasjer omfatter:

- Lekkasjer som rapporteres i kapittel 8 i utslippsrapporten. Dette er lekkasjer som blir kvantifisert og rapportert iht. HMS-regelverket og som prioriteres for avbøtting.
- Eventuelle andre store enkeltlekkasjer fra ventiler/flenser, koplinger, etc. der lekkasjemengden er kvantifisert separat for hver lekkasje

Utslippene beregnes som følger:

$$\begin{aligned} \text{Utslipp av metan:} & \quad U_{CH_4} = U_{UGL} * \text{Vekt}\%_{CH_4} * 10^{-2} \\ \text{Utslipp av NMVOC:} & \quad U_{NMVOC} = U_{UGL} * \text{Vekt}\%_{NMVOC} * 10^{-2} \end{aligned}$$

Ved slike lekkasjer vil gass-sammensetningen normalt ikke være kjent. En kan da anta at utslippsgassen består av 50% vekt% metan og 50 vekt% NMVOC (tilsvarende 75 mol% metan og 25 mol% NMVOC og en NMVOC-tetthet på 2,0 kg/Sm³). I slike tilfeller kan formelverket over benyttes.

Er sammensetningen gitt mol%, kan metan og NMVOC-utslippene beregnes slik:

$$\begin{aligned} \text{Utslipp av metan:} & \quad U_{CH_4} = U_{UGL} * (\rho_{CH_4} * \text{mol}\%_{CH_4}) / (\rho_{CH_4} * \text{mol}\%_{CH_4} + \rho_{NMVOC} * \text{mol}\%_{NMVOC}) \\ \text{Utslipp av NMVOC:} & \quad U_{NMVOC} = U_{UGL} * (\rho_{NMVOC} * \text{mol}\%_{NMVOC}) / (\rho_{CH_4} * \text{mol}\%_{CH_4} + \rho_{NMVOC} * \text{mol}\%_{NMVOC}) \end{aligned}$$

(Dersom sammensetningen er gitt i vol% erstattes mol% med vol% i ligningene. Dvs. det antas at gassen er tilnærmet ideell)

Ved store gasslekkasjer (> 10 tonn) bør en forsøke å beregne/anslå fordeling mellom metan og NMVOC basert på lekkasjested og gassens derværende sammensetning.

Tabell 14 - Forklaring på komponentene i likningen for beregning av utslipp fra større gasslekkasjer.

Komponent	Enhet	Forklaring
U_{CH_4}	tonn	Utslipp av metan fra større gasslekkasjer i rapporteringsperioden
U_{NMVOC}	tonn	Utslipp av NMVOC fra større gasslekkasjer i rapporteringsperioden
U_{UGL}	tonn	Samlet utslippsmengde fra større gasslekkasjer i rapporteringsperioden (naturgass)
$\text{vekt}\%_{CH_4}$	%	Vekt% metan i lekkasjeutslippene
$\text{Vekt}\%_{NMVOC}$	%	Vekt% NMVOC i lekkasjeutslippene
$\text{Mol}\%_{CH_4}$	%	Mol% eller volum% metan i tetningsgassen
$\text{Mol}\%_{NMVOC}$	%	Mol% eller volum% NMVOC i tetningsgassen
ρ_{CH_4}	tonn/Sm ³	Tetthet av metan (= 0,68 kg/Sm ³)
ρ_{NMVOC}	tonn/Sm ³	Tetthet av NMVOC (kan settes lik 2,0 kg/Sm ³ dersom sammensetningen av NMVOC er ukjent, ellers kan den beregnes ut fra antatt/beregnet sammensetning av fakkalgassen)

Utslipp fra større gasslekkasjer skal også rapporteres i Kapittel 8 "Utsiktede utslipp". Der rapporteres samlet mengde utsluppet HC-gass (Metan + NMVOC).

3.11.2 Små gasslekkasjer/diffuse utslipp - delkilde 90.2

Generell kvantifiseringsmetode.

OGI "Leak/no leak" metoden benyttes. Metoden baserer seg på følgende:

- En database over innretningens komponenter med lekkasjepotensial. Denne bør oppdateres etter oppdatering av 'Quantitative risk assessment' (QRA).
- Bruk av IR-kamera til deteksjon av lekkasjer fra komponentene. Kameraet bør ha en etablert nedre deteksjonsgrense.
- Statistisk etablerte (fra API) "standard" lekkasjerater fra komponenter med detektert og komponenter med ikke detektert lekkasje.

Utslippsmengdene av naturgass beregnes slik:

$$U_{NG} = (A_{Vleak} * f_{Vleak} + A_{Vno-leak} * f_{Vno-leak} + A_{Kleak} * f_{Kleak} + A_{Kno-leak} * f_{Kno-leak} + A_{Pleak} * f_{Pleak} + A_{Pno-leak} * f_{Pno-leak}) * t * 10^{-6}$$

Tabell 15 - Forklaring på komponentene i likningen for beregning av utslipp fra mindre gasslekkasjer.

Komponent	Enhet	Forklaring
U_{NG}	tonn	Utslipp av naturgass fra mindre gasslekkasjer i rapporteringsperioden
A_{Vleak}	Antall	Antall ventiler med detektert lekkasje
$A_{Vno-leak}$	Antall	Antall ventiler der lekkasje ikke er detektert
A_{Kleak}	Antall	Antall konnektorer med detektert lekkasje
$A_{Kno-leak}$	Antall	Antall konnektorer der lekkasje ikke er detektert
A_{Pleak}	Antall	Antall pumper med detektert lekkasje
$A_{Pno-leak}$	Antall	Antall pumper der lekkasje ikke er detektert
f_{Vleak}	g/time/komponent	Utslippsfaktor ventiler med detektert lekkasje
$f_{Vno-leak}$	g/time/komponent	Utslippsfaktor ventiler der lekkasje ikke er detektert
f_{Kleak}	g/time/komponent	Utslippsfaktor konnektorer med detektert lekkasje
$f_{Kno-leak}$	g/time/komponent	Utslippsfaktor konnektorer der lekkasje ikke er detektert
f_{Pleak}	g/time/komponent	Utslippsfaktor pumper med detektert lekkasje
$f_{Pno-leak}$	g/time/komponent	Utslippsfaktor pumper der lekkasje ikke er detektert
t	timer	Antall timer i drift i rapporteringsperioden (8760 timer for full drift i hele rapporteringsåret)

Fordi sammensetningen av utslippsgassen ikke vil være kjent anbefales det å anta 50 vekt% metan og 50 vekt% NMVOC (dette tilsvarer 75 mol% metan og 25 mol% NMVOC, hvilket anses å være tilfredsstillende representativt for denne utslippsgassen).

Utslippsfaktorene som brukes vil avhenge av IR-kameraets deteksjonsgrense. Utslippsfaktorene fremgår av Tabell 16.

Dersom deteksjonsgrensen til IR-kameraet ikke er kjent og det ikke foreligger skjellig grunn for annet valg, benyttes utslippsfaktorer som angitt for 60 g/time deteksjonsgrense.

Tabell 16 - Oversikt over utslippsfaktorer som brukes ved OGI "leak/no leak"-metoden

Komponent type	Type utslippsfaktor	Utslippsfaktorer f (g/time/komponent)			
		Deteksjonsgrense 3 g/time	Deteksjonsgrense 6 g/time	Deteksjonsgrense 30 g/time	Deteksjonsgrense 60 g/time
Ventiler	no-leak	0,019	0,043	0,17	0,27
	leak	55	73	140	200
Konnektorer (flenser/skrudde forbindelser)	no-leak	0,0026	0,0041	0,01	0,014
	leak	29	45	88	120
Pumper	no-leak	0,096	0,13	0,59	0,75
	leak	140	160	310	350

Målingene skal gjennomføres med godkjent IR-kamera. FLIR Optical Imaging Camera GF320 og OPGAL EYE C gas Camera er de mest brukte kameraene. Brukes disse eller kamera med tilsvarende oppløselighet benyttes utslippsfaktorene for deteksjonsgrense 6 g/time.

OGI-målingene bør foretas i henhold til Norsk olje og gass sin bransjemal - OGI/IR 'Leak/no Leak' metode.

OGI-målinger på samme innretning bør fortrinnsvis koordineres med oppdateringen av QRA og gjennomføres med tilstrekkelig frekvens. Det anbefales at utslippene beregnes utfra måleresultatene fram til neste måling. Deretter anvendes de nye måleresultatene fram til ny måling foretas. Foretas det mer enn en OGI målekampanje innen et rapporteringsår, benyttes aritmetrisk snitt fra målingene som grunnlag for rapporteringen.

3.12 Beregning av utslipp fra spyle og teppegass - delkilde 100.1

Generell kvantifiseringsmetode.

Det er to generelle måter å kvantifisere utslippene på:

1. **Måling eller annen pålitelig kvantifiseringsmetode av strømningsraten i tilførselsrøret for spyle-/teppegass fra brenngass-systemet.** Dersom målt spyle-/teppegass går til forskjellige forbrukere som leverer avgassen til forskjellige mottakere som gjenvinning, fakkell og utslipp (vent), bør fraksjonen som går til utslipp kunne kvantifiseres på en like pålitelig måte som tilførselsraten.

Utslippene beregnes etter følgende formler:

$$\text{Utslipp av metan: } U_{CH_4} = (V_{STG} - V_{ab}) * \text{Mol}\%_{CH_4} * \rho_{CH_4} * t * 10^{-5}$$

$$\text{Utslipp av NMVOC: } U_{NMVOC} = (V_{STG} - V_{ab}) * \text{Mol}\%_{NMVOC} * \rho_{NMVOC} * t * 10^{-5}$$

Tabell 17 - Forklaring på komponentene i likningen for beregning av utslipp fra spyle- og teppegass.

Komponent	Enhet	Forklaring
U_{CH_4}	tonn	Utslipp av metan fra spyle- og teppegass i rapporteringsperioden
U_{NMVOC}	tonn	Utslipp av NMVOC fra spyle- og teppegass i rapporteringsperioden
V_{STG}	Sm ³ /time	Totalt forbruk (strømningsrate) av spyle- og teppegass
V_{ab}	Sm ³ /time	Strømningsrate til brukere av spyle- og teppegass der avgassen resirkuleres eller fakles
$\text{Mol}\%_{CH_4}$	%	Mol% eller volum% metan i tetningsgassen
$\text{Mol}\%_{NMVOC}$	%	Mol% eller volum% NMVOC i tetningsgassen
ρ_{CH_4}	kg/Sm ³	Tetthet av metan (= 0,68 kg/Sm ³)
ρ_{NMVOC}	kg/Sm ³	Tetthet av NMVOC (kan settes lik 2,0 kg/Sm ³ dersom sammensetningen av NMVOC er ukjent, ellers kan den beregnes ut fra labanalyser av brenngassen)
t	timer	Antall driftstimer i rapporteringsperioden

2. **Ved å måle og kategorisere utslippsgassen, der spyle-/teppegass kan slippes ut sammen med gass fra andre kilder.** Dette vil kreve strømningsmåler i utslipprøret og eventuelt analyser av avgassen.

Fordelingen av avgassen på metan og NMVOC gjøres prinsipielt på samme måte som for metode 1 over.

Dersom alternativ 2 er på plass, er alternativ 1 ikke aktuelt. Operatør velger kvantifiseringsmetode ut fra hva som er best for den aktuelle innretning.

Fordeling mellom metan og NMVOC bestemmes av brenngassens sammensetning.

3.13 Beregning av utslipp fra gassanalyser og prøvestasjoner - delkilde 110.1

Beregnes for innretninger der:

- a) analysegassen hentes fra en sidestrøm ("slip stream") til hovedrøret, kombinert med at
- b) sidestrømmen går kontinuerlig med utslipp til atmosfæren.

Bidraget fra de øvrige delkilder til utslipp fra gassanalyser og prøvestasjoner er så små at de inngår i det generelle påslaget. Se kapittel (3.17).

Generelle kvantifiseringsmetode:

To alternative metoder kan anvendes:

1. Ved fastsetting av strømningsrate gjennom sidestrømmen ved måling eller annen pålitelig metode. I dette tilfellet beregnes utslippene etter følgende formler:

$$\text{Utslipp av metan: } U_{CH_4} = V_G * \text{Mol}\%_{CH_4} * \rho_{CH_4} * t * 10^{-5}$$

$$\text{Utslipp av NMVOC: } U_{NMVOC} = V_G * \text{Mol}\%_{NMVOC} * \rho_{NMVOC} * t * 10^{-5}$$

Tabell 18 - Forklaring på komponentene i likningen for beregning av utslipp fra gassanalyser.

Komponent	Enhet	Forklaring
U_{CH_4}	tonn	Utslipp av metan fra sidestrøm som føder gassanalyzer i rapporteringsperioden
U_{NMVOC}	tonn	Utslipp av NMVOC fra sidestrøm som føder gassanalyzer i rapporteringsperioden
V_G	Sm ³ /time	Målt strømningsrate gjennom sidestrømmen
$Mol\%_{CH_4}$	%	Mol% eller volum% metan i tetningsgassen
$Mol\%_{NMVOC}$	%	Mol% eller volum% NMVOC i tetningsgassen
ρ_{CH_4}	kg/Sm ³	Tetthet av metan (= 0,68 kg/Sm ³)
ρ_{NMVOC}	kg/Sm ³	Tetthet av NMVOC (kan settes lik 2,0 kg/Sm ³ dersom sammensetningen av NMVOC er ukjent, ellers kan den beregnes ut fra labanalyser av gassen)
t	timer	Antall driftstimer i rapporteringsperioden

For de analyser som kategoriserer hele gass-strømmen benyttes mol% som fremgår av analysen. For andre analyser velger operatør den sammensetning som anses mest representativ (brenngass, eksportgass eller annen sammensetning). Snittdata over rapporteringsperioden bør være akseptabelt.

2. Dersom sidestrømmen føres til fellesvent med måler, vil mengde utslippsgass bli målt gjennom fellesventens målestasjon (se kapittel 3.2).

3.14 Beregning av utslipp fra boring - delkilde 120.1

Generell kvantifiseringsmetode.

Utslipp av metan: $U_{CH_4} = a * f_{CH_4}$

Utslipp av NMVOC: $U_{NMVOC} = a * f_{NMVOC}$

Utslippsfaktorene dekker både det som slippes ut ifm kakshåndtering og -sikting og det som slippes ut av gass fra "mud separator".

Tabell 19 - Forklaring på komponentene i likningen for beregning av direkte utslipp fra boring.

Komponent	Enhet	Forklaring
U_{CH_4}	tonn	Utslipp av metan i rapporteringsperioden
U_{NMVOC}	tonn	Utslipp av NMVOC i rapporteringsperioden
a	antall	Antall brønnbaner ferdigstilt i rapporteringsperioden
f_{CH_4}	0,25 tonn/brønnbane	Utslippsfaktor for CH ₄
f_{NMVOC}	0,25 tonn/brønnbane	Utslippsfaktor for NMVOC

Merk at aktivitetsfaktor er antall ferdigstilte brønnbaner (ikke antall brønner).

3.15 Beregning av utslipp fra lagertanker for råolje på FPSO'er – delkilde 130.1 og 130.2

Dette gjelder utslipp fra flytende kombinerte produksjons- og lagerenheter (FPSO'er) der tankatmosfæren er naturgass.

3.15.1 Gassfriing ifm. tankinspeksjon - delkilde 130.1

Generell kvantifiseringsmetode.

Utslipp av metan: $U_{CH_4} = V_{tanker} * Mol\%_{CH_4} * \rho_{CH_4} * 10^{-5}$

Utslipp av NMVOC: $U_{NMVOC} = V_{tanker} * Mol\%_{NMVOC} * \rho_{NMVOC} * 10^{-5}$

Dersom sammensetninger kun er kjent i volum% erstattes Mol% i ligningene med volum% da forskjellen er liten i forhold til usikkerhetene ellers.

Tabell 20 - Forklaring på komponentene i likningen for beregning av direkte utslipp fra gassfriing av lagertanker for råolje på FPSO.

Komponent	Enhet	Forklaring
U_{CH_4}	tonn	Utslipp av metan i rapporteringsperioden
U_{NMVOC}	tonn	Utslipp av NMVOC i rapporteringsperioden
$Mol\%_{CH_4}$	%	Mol% eller volum% metan i tetningsgassen
$Mol\%_{NMVOC}$	%	Mol% eller volum% NMVOC i tetningsgassen
ρ_{CH_4}	kg/Sm ³	Tetthet av CH ₄ . Denne er ca. 0,68 kg/Sm ³
ρ_{NMVOC}	kg/Sm ³	Tetthet av NMVOC. Kan settes lik 2,0 kg/Sm ³
V_{tanker}	m ³	Totalt volum av alle lagertanker for råolje som er blitt gassfridd i løpet av rapporteringsperioden

Tettheten av NMVOC vil avhenge av sammensetning av VOC-komponentene. Normalt er ikke dette kjent. En tetthet på 2 kg/Sm³ bør være en akseptabel tilnærming. Mol% beregnes utfra avgassens sammensetning.

Avgassens sammensetning kan settes lik brenngass-sammensetningen på innretningen dersom brenngass benyttes som dekk-gass/tepegass i forbindelse med siste tanktømming.

Dersom innretningen er en FPSO med oljelager og det brukes inertgass (nøytralgass) som dekk-gass etter siste tanklossing før tankinspeksjon, økes det generelle påslaget til 3 % (delkilde 900.1).

3.15.2 Unormal driftssituasjon - delkilde 130.2

Innretningsspesifikk kvantifiseringsmetode.

Dette er utslipp fra lagertankene på en FPSO som kan komme av spesielle, ikke normale driftssituasjoner. Operatørselskapet etablerer en innretningsspesifikk kvantifiseringsmetode som tar hensyn til utslippssituasjonen. Metoden bør kunne dokumenteres.

3.16 Beregning av utslipp fra gassfriing av prosesssystemer - delkilde 140.1

Generell kvantifiseringsmetode.

Denne kilden kommer til anvendelse bare dersom hele eller deler av prosessanlegget gassfries i løpet av rapporteringsåret. Utslippene beregnes ut fra en konservativ tilnærming, der en forutsetter at all HC-gass i det trykkavlastede prosessanlegget slippes til luft når gassfriing starter.

$$\text{Utslipp av metan: } U_{CH_4} = V_{prosessanlegg} * a * Mol\%_{CH_4} * \rho_{CH_4} * 10^{-5}$$

$$\text{Utslipp av NMVOC: } U_{NMVOC} = V_{prosessanlegg} * a * Mol\%_{NMVOC} * \rho_{NMVOC} * 10^{-5}$$

Tabell 21 - Forklaring på komponentene i likningen for beregning av direkte utslipp fra trykkavlastning og gassfriing av prosessanlegg.

Komponent	Enhet	Forklaring
U_{CH_4}	tonn	Utslipp av metan i rapporteringsperioden
U_{NMVOC}	tonn	Utslipp av NMVOC i rapporteringsperioden
$volum\%_{CH_4}$	%	Mol% eller volum% metan i tetningsgassen
$volum\%_{NMVOC}$	%	Mol% eller volum% NMVOC i tetningsgassen
ρ_{CH_4}	kg/Sm ³	Tetthet av CH ₄ . Denne er ca. 0,68 kg/Sm ³
ρ_{NMVOC}	kg/Sm ³	Tetthet av NMVOC. Kan settes lik 2,0 kg/Sm ³
$V_{prosessanlegg}$	m ³	Totalt volum av prosessanlegg som gassfries pr. gassfriingsoperasjon
a	antall	Antall gassfriinger i rapporteringsperioden i rapporteringsperioden

Utslippene rapporteres kun for rapporteringsperioder med gassfriing.

Sammensetning av brenngass kan brukes som grunnlag for bestemmelse av vektforhold mellom utslipp av metan og av NMVOC.

3.17 Generelt påslag - delkilde 900.1 og 910.1

Det skal legges til et generelt påslag som skal dekke utslipp fra diverse kilder med små utslippsbidrag. Operatør plusser på 1 % på summen av de øvrige utslippene (obligatorisk). Dersom innretningen er en FPSO med oljelager og det brukes inertgass (nøytral gass) som dekk gass etter siste tanklossing før tankinspeksjon, økes påslaget til 3 %.

4. FORDELING AV UTSLIPPSGASS I METAN OG NMVOC

I noen tilfeller er fordeling av utslippsgassen kjent som mol% eller volum%. Utslippene skal rapporteres i masseenheter. Det er derfor viktig å konvertere volum% og mol% til vekt%. Metan har en tetthet på ca. 0,68 kg/Sm³. Tettheten til NMVOC vil variere med sammensetningen. Mangler denne vil 2,0 kg/Sm³ kunne gi en akseptabel approksimasjon.

5. ENDRINGER I LØPET AV RAPPORTERINGSPERIODEN

Utslippsbetingelsene kan endres i løpet av rapporteringsperioden, f.eks. ved avbøtende tiltak på en utslippskilde. Eksempelvis kan avbøtende tiltak på en kilde medføre at avgass som føres til direkteutslipp blir gjenvunnet innenfor samme rapporteringsperiode. Dette må i så tilfelle kommenteres.

6. REFERANSER

Ref: 1: "Kaldventilering og diffuse utslipp fra petroleumsvirksomheten på norsk sokkel - Delrapport 2 Utslippsmengder og kvantifiseringsmetodikk". Add Novatech AS for Miljødirektoratet, 2016.

Ref: 2: "Kaldventilering og diffuse utslipp fra petroleumsvirksomheten på norsk sokkel - Delrapport 4 Kontrollsjekk av beregningsmetoder for diffuse utslipp og smålekkasjer". Add Novatech AS for Miljødirektoratet, 2016.